

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 76-84-88; Fax: (022) 66-05-89

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ
ПАЛАТА КИШИНЭУ**

2043, мун. Кишинэу, ул. Теилор 4,
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Тел. (022) 76-84-88; Факс: (022) 66-05-89

№ 32.663 din 25.11.2016,

La № _____ din _____

Dosar Nr. 3a-1065/16

Data expedierii: 29.11.2016,

Curtea Constituțională

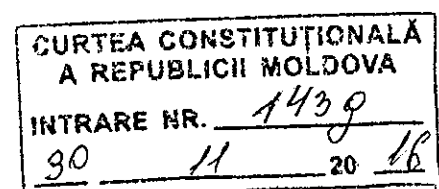
Prin prezenta, Curtea de Apel Chișinău, vă expediază dosarul civil cu nr.3a-1065/16, în pricina civilă la cererea de chemare în instanța de contencios administrativ intentată de Rusu Viorel către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău și Inspectoratul Fiscal de Stat Edineț privind restituirea impozitului pe venit cu aplicarea dobânzii, pentru examinare în baza încheierii din 10.11.2016.

Anexă: Dosarul 3a-1065/16 pe 169 file.

2-CD

**Vicepreședintele
Curții de Apel Chișinău**

Nelea Budăi

ÎNCHEIERE

10 noiembrie 2016

mun.Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău în componența:

Președintele ședinței de judecată judecător
Judecători
Grefier

Budăi Nelea
Efros Valeri și Muruianu Ion
Gîrnaja Olga

examinând cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.176 din Codul Fiscal al Republicii Moldova, în cadrul judecării, în ordine de apel a pricinii civile la cererea de chemare în instanța de contencios administrativ intentată de Rusu Viorel către Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău și Inspectoratul Fiscal de Stat Edineț privind restituirea impozitului pe venit cu aplicarea dobânzii,-

CONSTATĂ:

La data de 30.06.2015 Rusu Viorel a depus cerere de chemare în instanța de contencios administrativ împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat mun.Chișinău și Inspectoratului Fiscal de Stat Edineț privind restituirea impozitului pe venit cu aplicarea dobânzii.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 12.03.2016, s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

La data de 11.04.2016 Rusu Viorel a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

A indicat că, motivele de fapt și de drept vor fi prezentate suplimentar după ce vor lua cunoștință cu hotărârea motivată, rezervîndu-și dreptul la un apel suplimentar.

La data de 26.05.2016 pricina a fost distribuită în mod aleatoriu spre examinare în ordine de apel (f.d.98).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31.05.2016, în temeiul art.368 CPC, nu s-a dat curs cererii de apel, apelantului fiindu-i fixat termen pînă la 15.06.2016 pentru lichidarea neajunsului apelului.

La data de 14.06.2016, Rusu Viorel a declarat apel motivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Consideră că, prevederile art.176 alin.(3) și (4) Cod Fiscal contravin prevederilor Constituției Republicii Moldova, fiind una din invențiile organelor fiscale de a îndeplini planul colectării veniturilor la buget din contul cetățenilor simpli, aceste prevederi contravin cel puțin art.58 și art.46 din Constituție.

Reprezentantul intimatului Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău, Ganța Irina a depus referință la cererea de apel, solicitînd respingerea apelului, cu menținerea hotărîrii primei instanțe, ca fiind legală și întemeiată.

În ședința instanței de apel, apelantul Rusu Viorel a solicitat admiterea apelului în sensul declarat, reiterînd integral argumentele expuse în instrumentul de atac și a cerut ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.176 din Codul Fiscal.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28.07.2016, s-a admis demersul apelantului Rusu Viorel. S-a ridicat excepția de neconstituționalitate a art.176 din Codul Fiscal. S-a expediat cauza civilă nr. 3a-1065/16 Curții Constituționale pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate. S-a suspenda procesul în cauza civilă judecată în ordine de apel la cererea de chemare în instanța de contencios administrativ intentată de Rusu Viorel către Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău și Inspectoratul Fiscal de Stat Edineț privind restituirea impozitului pe venit cu aplicarea dobînzii, pînă la soluționarea chestiunii cu privire la neconstituționalitatea legii.

Prin scrisoarea nr. PCC-01/103g378, Curtea Constituțională, a reținut că, sesizarea nr. 103g/2016 nu corespunde cerințelor de procedură ale jurisdicției constituționale, motiv pentru care materialele pricinii au fost remise Curții de Apel Chișinău (f.d.122-123).

La data de 09.11.2016, apelantul Rusu Viorel a solicitat repetat ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.176 din Codul Fiscal.

În ședința instanței de apel, apelantul Rusu Viorel a susținut cererea și a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.176 din Codul Fiscal, prezentînd o nouă cerere în acest sens..

Reprezentantul intimatului Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău și intimatul Inspectoratul Fiscal de Stat Edineț, fiind legal citați, fapt confirmat prin avizele de recepție a citațiilor, nu s-au prezentat și nu au invocat careva motive.

Audiînd explicațiile părților prezente în ședința de judecată, studiînd și analizînd materialele cauzei instanța de apel conchide că, există temeii de admitere a cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.176 din Codul Fiscal.

La această concluzie Colegiul a ajuns avînd în vedere următoarele considerațiuni.

Potrivit art.12¹ CPC, legiuitorul prevede expres ridicarea excepției de neconstituționalitate:

Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Prin hotărîrea nr.2 din 09.02.2016, Curtea Constituțională a relatat că, Judecătorul ordinar, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de

către una din părți sau de reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate și a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate, constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decît doar în condițiile menționate de Curte în prezenta Hotărîre.

Colegiul observă că, obiectul excepției de neconstituționalitate, așa cum a fost formulat de apelant, continește dispozițiile art.176 Codul Fiscal, care prevede restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită:

(1) Cu excepția cazurilor cînd legislația fiscală prevede altfel, restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită contribuabilului se face în modul și în termenele stabilite la art.175 numai dacă acesta nu are restanțe. Termenul specificat la art.175 se suspendă în cazul în care contribuabilul care solicită restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației, urmează a fi restituită este învinuit de săvîrșirea unei infracțiuni prin intermediul tranzacțiilor economice care a condus la apariția dreptului la restituirea sumelor impozitelor și/sau taxelor și față de el a fost pornită urmărirea penală pînă la încetarea urmării penale, scoaterea de sub urmărire penală, pronunțarea unei sentințe de achitare definitive sau a unei sentințe definitive de încetare a procesului penal față de contribuabilul respectiv.

(2) Cu excepția cazurilor în care legislația fiscală prevede altfel, restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită contribuabilului persoană juridică se efectuează de Trezoreria de Stat la conturile lui bancare, iar contribuabilului persoană fizică – la conturile lui bancare sau în numerar.

(21) Persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător vor depune cererea privind restituirea impozitului pe venit plătit în plus începînd cu 1 aprilie a anului în care a fost constatată suma plătită în plus, cu excepția cazului în care persoana fizică intenționează să își schimbe domiciliul permanent din Republica Moldova.

(3) Dacă suma plătită în plus și suma care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită nu au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către organul fiscal sau în alt termen prevăzut de legislația fiscală, contribuabilului i se plătește o dobîndă, calculată în funcție de rata de bază (rotunjită pînă la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, pentru perioada cuprinsă între data primirii cererii și data compensării de către Trezoreria de Stat. Pe perioadă suspendării termenului în conformitate cu alin.(1), dobîndă nu se calculează.

(4) Calculul dobînzii, efectuat și prezentat de către contribuabil organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, se verifică și se aprobă de conducerea acestui organ și se anexează la ordinul de plată care prevede plata dobînzii. În cazul impozitelor și taxelor locale administrate de serviciul de colectare a impozitelor și

taxelor locale, ordinul de plată va fi întocmit de organul fiscal în baza documentelor prezentate de acest serviciu. Plata dobânzii se va efectua din bugetul în care au fost vărsate impozitele și taxele respective.

Instanța de apel reține că, în temeiul art.135 alin.(1) lit.g) din Constituție, art.4 alin.(1), lit.g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.4 alin.(1) lit.g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative, ține de competența Curții Constituționale.

Respectiv, sub aspectul textului expus de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.2 din 09.02.2016, instanța de apel menționează că sunt întrunite condițiile indicate în hotărârea Curții Constituționale pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, or, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către partea în proces, prevederea legală urmează a fi aplicată la judecarea cauzei, iar normele vizate nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Totodată, ca rezultat al admiterii demersului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul consideră necesar de a suspenda procesul civil, or, în baza art.260 alin.(1) lit.e) CPC, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.

Din aceste motive, în conformitate cu prevederile art.12¹, 260, 263, 269-270 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

DISPUNE:

Se admite demersul apelantului Rusu Viorel.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a art.176 din Codul Fiscal.

Se expediază cauza civilă nr. 3a-1065/16 Curții Constituționale pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate.

Se suspendă procesul în cauza civilă judecată în ordine de apel la cererea de chemare în instanța de contencios administrativ intentată de Rusu Viorel către Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău și Inspectoratul Fiscal de Stat Edineț privind restituirea impozitului pe venit cu aplicarea dobânzii, pînă la soluționarea chestiunii cu privire la neconstituționalitatea legii.

Încheierea cu privire la suspendarea procesului poate fi atacată cu recurs în curs de 15 zile de la pronunțare.

Președintele ședinței

Judecător

Judecător

semnătura

semnătura

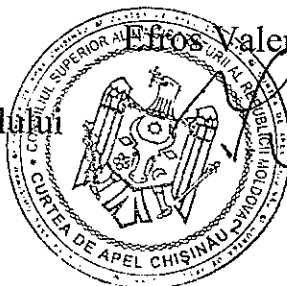
semnătura

Budăi Nelea

Efros Valeri

Muruianu Ion

Copia corespunde originalului

Muruianu Ion

Dosar: 3a-1065/16

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA**
str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28,
Chișinău MD 2004, Republica Moldova

prin intermediul Curții de Apel Chișinău

SESIZARE

PRIVIND EXCEȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

**prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g)
din Constituție**

I. AUTORUL SESIZĂRII

Rusu Viorel având calitatea de apelant în pricina civilă la cererea de chemare în instanța de contencios administrativ intentată către Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău și Inspectoratul Fiscal de Stat Edineți privind restituirea impozitului pe venit cu aplicarea dobânzii.

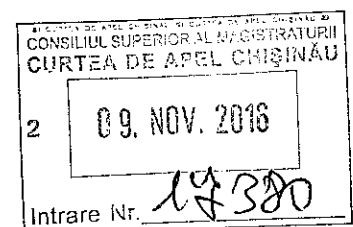
Funcția: lector universitar

Adresa: mun. Chișinău, str. I. Vieru 2/1, ap. 30.

Tel. mob. 069310056, e-mail: viorel.rusu0@gmail.com

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare prevederile art. 176 din Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Ediție Specială, 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, privind calcularea dobânzii pentru plata în plus a impozitului, în special prevederile „**nu au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către organul fiscal sau în alt termen prevăzut de legislația fiscală, contribuabilului i se plătește o dobândă, calculată în funcție de rata de bază (rotunjită până la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, pentru perioada cuprinsă între data primirii cererii și data compensării de către Trezoreria de Stat.**” În vederea corespunderii cu art. 1 alin. (3), 4, 9, 16, 23, 46, 58 și 132 din Constituția Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

1. În perioada 01 ianuarie 2008 – 29 septembrie 2009 am activat în cadrul Proiectului de asistență tehnică „Reglementarea activității de întreprinzător și administrarea fiscală” a Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), proiect publicat cu nr. 2392 în Anexa 1 la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1357 din 06.12.2007 «Cu privire la modul de aplicare a cotei zero a TVA la livrările de mărfuri, servicii efectuate pe teritoriul țării și de acordare a facilităților fiscale și vamale pentru proiectele de asistență tehnică externă în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte”.

2. Având în vedere faptul că conform legislației atât Proiectul, cât și persoanele juridice și fizice rezidente sunt scutite de la impozitul pe venit (fapt confirmat și prin Scrisoarea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor (IFPS), nr. 17-2/1-14-467-2313 din 02 iulie 2008) m-am adresat (având domiciliul acolo) la 28 mai 2010 la Inspectoratul Fiscal de Stat (IFS) pe raionul Edineți cu cererea privind restituirea sumei impozitului pe venit reținută în plus în perioada 2008-2009. De asemenea o parte din colegii mei din Proiect, aflați la evidență în Chișinău, le fusese deja restituit impozitul pe venit.

3. În pofida adresării cu o altă problemă, la 12 iulie 2010 IFS pe raionul Edineți a emis Decizia nr. 734 asupra cazului de încălcare fiscală comisă de mine prin care a dispus încasarea suplimentară la buget a 1435, 59 lei, a majorării de întârziere de 198,36 lei și amenzii de 430,68 lei. Situație cu atât mai mult stranie odată ce am depus în termen declarațiile cu privire la impozitul pe venit, și obiecții nu au fost.

4. La 02 august 2010 am depus o contestație împotriva Deciziei IFS pe raionul Edineți nr. 734 din 12 iulie 2010. La 16 august 2010 IFS pe raionul Edineți a emis Decizia nr. 850 pe marginea contestației prin care a considerat-o neîntemeiată și a respins-o.

5. În baza prevederilor legislației fiscale la 13 septembrie 2010 am depus contestație împotriva Deciziei IFS pe raionul Edineți nr. 850 din 16 august 2010 adresată IFPS de pe lângă Ministerul Finanțelor. Am așteptat mai mult de o lună dar până în prezent răspuns pe marginea contestației așa și nu am primit.

6. Ulterior cazul a fost examinat în instanță (judecătoria Edineți și restul instanțelor) și din anumite circumstanțe, inexplicabile pentru mine, a fost scos de pe rol.

7. Având deja viza de reședință provizorie în mun. Chișinău, și ulterior permanentă, m-am adresat Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău la 16 aprilie 2014 pentru restituirea impozitului pe venit pe baze generale, pentru a începe procesul de la început, însă nu am primit nici un răspuns.

8. Cazul a fost examinat unilateral și superficial de jud. sec. Râșcani, mun. Chișinău, neluându-se în considerație faptul că necesitatea vizei de reședință permanente pentru restituirea impozitului pe venit achitat în plus este prevăzută în Instrucțiunea IFPS și lipsește în Codul fiscal. Ce se întâmplă cu persoanele fizice care au viză provizorie sau de loc nu au? Statul se îmbogățește fără just temei din contul lor? Printre altele Judecătoria sec. Râșcani a argumentat la pct. 49 și 50 din Hotărâre cum pot pretinde la

dobândă (statul s-a folosit de banii mei începând cu anul 2009 și până în prezent?) și anume a făcut referință la alin. (3) și (4) a art. 176 din Codul fiscal: „(3) Dacă suma plătită în plus și suma care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită nu au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către organul fiscal, contribuabilului i se plătește o dobândă, calculată în funcție de rata de bază (rotunjită până la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, pentru perioada cuprinsă între data primirii cererii și data compensării de către Trezoreria de Stat. Pe perioadă suspendării termenului în conformitate cu alin.(1), dobândă nu se calculează. (4) Calculul dobânzii, efectuat și prezentat de către contribuabil organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, se verifică și se aprobă de conducerea acestui organ și se anexează la ordinul de plată care prevede plata dobânzii. În cazul impozitelor și taxelor locale administrate de serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale, ordinul de plată va fi întocmit de organul fiscal în baza documentelor prezentate de acest serviciu. Plata dobânzii se va efectua din bugetul în care au fost vărsate impozitele și taxele respective.” Astfel în cazul meu, posibil sunt o mulțime de cazuri similare, niciodată nu voi primi banii și efectiv statul mă impozitează suplimentar, se îmbogățește fără just temei, încălcând principiul constituțional al așezării juste a sarcinilor fiscale.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

9. Considerăm că prevederile art. 176 din Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997 privind calcularea dobânzii pentru plata în plus a impozitului contravin art. 1 alin. (3), 4, 9, 16, 23, 46, 58 și 132 din Constituția Republicii Moldova.

10. Organele fiscale și în consecință instanța aplică selectiv alin. (3) și (4) a art. 176 din Codul fiscal: „(3) Dacă suma plătită în plus și suma care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită nu au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către organul fiscal, contribuabilului i se plătește o dobândă, calculată în funcție de rata de bază (rotunjită până la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, pentru perioada cuprinsă între data primirii cererii și data compensării de către Trezoreria de Stat. Pe perioadă suspendării termenului în conformitate cu alin.(1), dobândă nu se calculează. (4) Calculul dobânzii, efectuat și prezentat de către contribuabil organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, se verifică și se aprobă de conducerea acestui organ și se anexează la ordinul de plată care prevede plata dobânzii. În cazul impozitelor și taxelor locale administrate de serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale, ordinul de plată va fi întocmit de organul fiscal în baza documentelor prezentate de acest serviciu. Plata dobânzii se va efectua din bugetul în care au fost vărsate impozitele și taxele respective.”

11. Admitem că prevederea privind restituirea în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către organul fiscal ar putea fi aplicată la impozite care nu au o dată certă în legislație când obligația este lichidă sau scadentă (de exemplu taxele rutiere, etc.). Din acest considerent prevederile alineatului trebuie aplicate și înțelese integral,

deoarece există alternativă și anume „nu au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către organul fiscal sau în alt termen prevăzut de legislația fiscală”. În cazul impozitului pe venit termenul este prevăzut de legislație și obligația fiscală devine lichidă în declarația fiscală deja după 31 martie (în prezent de la 25 martie) a anului următor anului fiscal respectiv. Respectiv art. 87 din Codul fiscal (Termenele, modul, forma și locul achitării impozitului pe venit) stabilește:

„(1) Contribuabilul care, conform art.83, este obligat să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit (fără cererea suplimentară din partea organelor fiscale) achită impozitul pe venit nu mai târziu de termenul stabilit pentru prezentarea declarației (fără a ține cont de prelungirea termenului).

(2) Modul, forma și locul achitării impozitului sânt reglementate de Guvern.

(3) În cazul primirii unui aviz sau cereri din partea organului fiscal, suma impozitului, penalităților și amenzilor aferente lui, indicată în aviz sau cerere, urmează a fi plătită de către contribuabil în termenul și modul general stabilit de prezentul cod și de actele normative adoptate pentru executarea prezentului cod.

(4) Avizul sau cererea organului fiscal se înmânează contribuabilului personal sau i se expediază prin poștă la ultima adresă a acestuia indicată în registrul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor.”.

12. Altfel spus, începând cu 31 martie, iar în ultimul timp 25 martie. suma impozitului datorată de contribuabil sau datorată lui de stat este certă și lichidă (a se vedea toate declarațiile fiscale anexate la cauză și acceptate fără obiecții de organul fiscal), cu atât mai mult că pe anumite sume exista și decizia organului fiscal Edineț. Plus la aceasta alin. (4) din art. 176 a Codului fiscal se referă la procedura pozitivă, dar nu în caz de litigiu între părți . Conform logicii instanței contribuabilul „trebuie să roage frumos” organul fiscal ca să accepte cererea !? și efectuarea calculului, deși aceasta trebuie să aibă loc din oficiu.

13. CONSIDERĂM CĂ PREVEDERILE ALINEATELOR (3) ȘI (4) DIN ART. 176 CONTRAVIN PREVEDERILOR CONSTITUȚIEI REPUBLICII MOLDOVA, FIIND UNA DIN INVENȚIILE ORGANELOR FISCALE ȘI FINANCIARE DE A „ÎNDEPLINI PLANUL COLECTĂRII VENITURILOR LA BUGET” DIN CONTUL CETĂȚENILOR SIMPLI. ACESTE PREVEDERI CONTRAVIN CEL PUȚIN ART. 58 („așezarea justă a sarcinilor fiscale” – statul în cazul cetățeniei onești, care achită impozitul pe venit în suma mai mare, le utilizează sumele respective prin intermediul labirintului procedurilor normative (până când ei poate vor afla se vor adresa, dar ... trebuie să treacă încă 45 zile). Aceasta este o descurajare a contribuabililor onești cu efect negativ asupra întregului sistem fiscal) și ART. 46 DIN CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA („dreptul la proprietate și creanțele asupra statului sunt garantate”, iar în cazul nostru statul se îmbogățește fără just temei utilizând impozitul achitat în plus). Logica firească a fost și este că dacă contribuabilul nu achită impozitul la timp, pentru utilizarea banilor publici achită o penalitate (adică aceiași dobândă plus cinci puncte – pentru al descuraja să nu facă speculații bancare), iar dacă statul folosește banii acesta are o perioadă de grație de la data scadență a obligației fiscale (datorită că este vorba de mai mulți contribuabili și are

nevoie de timp pentru control.). Pentru a demonstra cele menționate redând redacția inițială a articolului privind dobânda din Legea de punere în aplicare a titlurilor I și II din Codul fiscal și administrarea impozitului pe venit, până la unificarea în titlul V al Codului fiscal

“Legea cu privire la administrarea impozitului pe venit și pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal”

Articolul 1. Calcularea penalităților și dobânzilor

(1) În cazul când o oarecare sumă a impozitului pe venit nu este vărsată în termenul stabilit pentru prezentarea declarației fiscale, după cum prevede art.83 al Codului fiscal, pentru această sumă se plătește în bugetul respectiv o penalitate, calculată în mărimea stabilită conform alin.(6) al prezentului articol, pentru perioada dintre termenul stabilit pentru prezentarea declarației (fără a ține cont de prelungirea lui) și data plății impozitului.

(2) Pentru plata în plus a oricărei sume a impozitului prevăzut la titlul II al Codului fiscal, contribuabilului i se restituie suma plătită în plus și o dobândă calculată pentru această sumă la rata stabilită la alin.(5) al prezentului articol.

(3) Venitul sub formă de dobândă pentru orice plată în plus a impozitului pe venit se plătește pentru perioada care începe peste 30 de zile după termenul stabilit de prezentare a declarației fiscale sau după primirea declarației de către organele Serviciului Fiscal de Stat și care se termină în ziua plății dobânzii.

(4) Prin derogare de la alin.(2) și alin.(3) ale prezentului articol, dobânda calculată pentru plata în plus nu se plătește în cazurile în care impozitul pe venit nu este plătit în termenul stabilit.

(5) Rata plății în plus constituie rata dobânzii (rotunjită până la următorul procent întreg), conform căreia Banca Națională a Moldovei acordă credit în mod ordinar la ultima licitație, desfășurată în luna noiembrie a anului calendaristic precedent, și pe care ea o dă publicității.

(6) Mărimea penalității se stabilește pornind de la rata dobânzii (rotunjită până la următorul procent întreg) majorată cu 5%, conform căreia Banca Națională a Moldovei acordă credit în mod ordinar la ultima licitație, desfășurată în luna noiembrie a anului calendaristic precedent, și pe care ea o dă publicității.

1164/24.04.97 Lege pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal
//Monitorul Oficial 62/524, 18.09.1997”

14. Dar, pentru comparație, aducem exemplul în disproporția existentă privind majorarea de întârziere, ceea ce atestă un abuz și disproporție dintre interesele cetățeanului și a unor autorități publice, contrar prevederilor constituționale (art. 1 (3)) prevede că „Republica Moldova este un stat de drept, democratic în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate”:

Codul fiscal. Articolul 228. Majorarea de întârziere (penalitatea)

(1) Majorarea de întârziere (penalitatea) este o sumă calculată în funcție de quantumul impozitului, taxei și de timpul scurs din ziua în care acestea trebuiau plătite, indiferent de faptul dacă au fost sau nu calculate la timp. Aplicarea de către organul fiscal sau alt organ abilitat majorării de întârziere este obligatorie, independent de forma de

constrângere. Majorarea de întârziere reprezintă o parte din obligația fiscală și se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală.

(2) Pentru neplata impozitului, taxei în termenul și în bugetul stabilite conform legislației fiscale se plătește o majorare de întârziere, determinată în conformitate cu alin.(3) pentru fiecare zi de întârziere a plății lor, pentru perioada care începe după scadența impozitului, taxei și care se încheie în ziua plății lor efective inclusiv.

(2¹) În cazul în care contribuabilul descoperă că darea de seamă fiscală prezentată anterior conține greșeli sau omisiuni și prezintă darea de seamă corectată, precum și în cazul în care contribuabilul nu are obligația prezentării dării de seamă, dar descoperă că au fost efectuate greșit calculul și plata impozitelor și taxelor, iar în urma acestora apar obligații fiscale suplimentare, se aplică majorarea de întârziere (penalitatea) în conformitate cu prezentul articol, dar nu mai mult decât obligația fiscală corespunzătoare.

(3) Quantumul majorării de întârziere se determină anual în funcție de rata de bază (rotunjită până la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, majorată cu 5 puncte, împărțită la numărul de zile ale anului și aproximată conform regulilor matematice până la 4 semne după virgulă.

(4) Pentru neplata în termen a impozitului și a taxei înscrise de organul cu atribuții de administrare fiscală în contul personal al contribuabilului, majorarea de întârziere (penalitatea) se calculează fără a fi emisă vreo decizie. Procedura și periodicitatea calculării (aplicării) majorării de întârziere (penalității) și reflectării ei în contul personal al contribuabilului se stabilesc de conducerea organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, iar pentru impozitele administrate de serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale – de către autoritățile reprezentative ale administrației publice locale. În cazurile reflectării periodice a majorării de întârziere (penalității) în contul personal al contribuabilului, se permite de a nu reflecta suma ei calculată pentru fiecare impozit și taxă în parte în mărime mai mică de 10 lei.

(5) La cererea contribuabililor, în cazul prezentării documentelor confirmative, organele cu atribuții de administrare fiscală nu vor aplica (nu vor calcula) majorări de întârziere (penalități):

a) contribuabililor care au depus documentele pentru transferul, de pe un cont pe altul, al sumelor plătite în cadrul unui buget – pentru perioada de la data achitării și până la data transferului efectiv, în limitele sumei achitate;

a¹) contribuabililor care au depus documentele pentru transferul sumelor plătite din contul unui buget (bugetul de stat, bugetul unităților administrativ-teritoriale, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile obligatorii de asistență medicală) la contul altui buget (bugetul de stat, bugetul unităților administrativ-teritoriale, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile obligatorii de asistență medicală) – pentru perioada de la data intrării documentelor la organul respectiv și până la data transferului efectiv;

a²) contribuabililor care au depus cerere pentru compensarea datoriilor față de buget din contul restituirii T.V.A. sau accizelor – pentru perioada de la data adoptării deciziei și până la data transferului efectiv;

b) contribuabililor care efectuează cheltuieli compensate de la buget prin finanțare directă ori care furnizează mărfuri, execută lucrări și/sau prestează servicii instituțiilor finanțate de la buget, în limitele alocațiilor aprobate pentru aceste scopuri, – pe perioada existenței datoriei față de contribuabil la obligațiile fiscale care nu vor depăși quantumul acestei datorii.

(6) Pentru obligațiile fiscale luate la evidență specială conform art.206, nu se calculează majorare de întârziere (penalitate). Majorarea de întârziere (penalitatea) se restabilește în conturile contribuabilului odată cu parvenirea circumstanțelor indicate la art.186 alin.(5).

(7) În cazurile în care termenul de stingere a obligației fiscale coincide cu data încasării sumelor în numerar de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) în contul stingerii obligației fiscale indicate, nu se aplică (nu se calculează) majorare de întârziere (penalitate) pentru perioada de timp stabilită la art.171 alin.(6).

[...]

(9) Contribuabilii pentru care, potrivit alin.(5) lit. b), nu se aplică (nu se calculează) majorări de întârziere (penalități) nu vor calcula penalități instituțiilor publice finanțate de la buget pentru neefectuarea în termen a plăților pentru mărfuri și servicii în limitele bugetelor aprobate.

(10) Pentru sumele impozitelor și taxelor solicitate de către contribuabil spre restituire și restituite în mărimi mai mari decât suma calculată în condițiile legii, se calculează majorare de întârziere (penalitate) pentru suma restituită în plus pentru perioada care începe cu data restituirii efective la contul bancar al agentului economic, sau în contul stingerii datoriilor acestuia ori ale creditorilor lui față de bugetul public național și pînă la data recuperării acestora.

1163/24.04.97 Codul fiscal //Monitorul Oficial 62/522, 18.09.1997

15. LEGISLAȚIE ȘI PREVEDERI RELEVANTE

Prevederi relevante din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate)

„În sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;**

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către **oricare dintre părți** sau reprezentantul acesteia, precum și de către **instanța de judecată din oficiu;**

- **sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale** de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, **limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:**

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul **aplicării directe** a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.”.

Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

[...]

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
[...]

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.
(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.
(3) Averea dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.
[...]

Articolul 58

Contribuții financiare

- (1) Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice.
(2) Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.
(3) Orice alte prestații sînt interzise, în afara celor stabilite prin lege.

Articolul 132

Sistemul fiscal

- (1) Impozitele, taxele și orice venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor raioanelor, orașelor și satelor se stabilesc, conform legii, de organele reprezentative respective.
(2) Orice alte prestări sînt interzise.

Prevederi relevante din Codul fiscal

Articolul 6. Impozite si taxe si tipurile lor

[...]

- (8) Impozitele și taxele enumerate la alin.(5) și (6) se bazează pe următoarele principii:

[...]

b) certitudinea impunerii – existența de norme juridice clare, care exclud interpretările arbitrare, claritate și precizie a termenelor, modalităților și sumelor de plată pentru fiecare contribuabil, permițînd acestuia o analiză ușoară a influenței deciziilor sale de management financiar asupra sarcinii lui fiscale;

c) echitatea fiscală – tratare egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale;

[...]

e) randamentul impozitelor – perceperea impozitelor și taxelor cu minimum de cheltuieli, cît mai acceptabile pentru contribuabili.

Articolul 11. Apărarea drepturilor și intereselor contribuabilului

(1) Apărarea drepturilor și intereselor contribuabilului se face pe cale judiciară sau pe alte căi prevăzute de prezentul cod și de alte acte ale legislației. Toate îndoielile apărute la aplicarea legislației fiscale se vor interpreta în favoarea contribuabilului.

(2) Pagubele pricinuite contribuabilului ca urmare a îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de către organul cu atribuții de administrare fiscală și persoanele cu funcții de răspundere ale acestuia se recuperează în conformitate cu legislația.

(3) Organele fiscale perfectează materialele pentru a restitui contribuabilului suma plătită în plus și dobânda calculată la această sumă (inclusiv mijloacele decontate ilicit de pe conturile contribuabilului conform dispozițiilor organelor fiscale), în modul stabilit.

Articolul 87. Termenele, modul, forma și locul achitării impozitului

(1) Contribuabilul care, conform art.83, este obligat să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit (fără cererea suplimentară din partea organelor fiscale) achită impozitul pe venit nu mai târziu de termenul stabilit pentru prezentarea declarației (fără a ține cont de prelungirea termenului).

(2) Modul, forma și locul achitării impozitului sînt reglementate de Guvern.

(3) În cazul primirii unui aviz sau cereri din partea organului fiscal, suma impozitului, penalităților și amenzilor aferente lui, indicată în aviz sau cerere, urmează a fi plătită de către contribuabil în termenul și modul general stabilit de prezentul cod și de actele normative adoptate pentru executarea prezentului cod.

[...]

Articolul 176. Restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită

(1) Cu excepția cazurilor cînd legislația fiscală prevede altfel, restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită contribuabilului se face în modul și în termenele stabilite la art.175 numai dacă acesta nu are restanțe. Termenul specificat la art.175 se suspendă în cazul în care contribuabilul care solicită restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației, urmează a fi restituită este învinuit de săvîrșirea unei infracțiuni prin intermediul tranzacțiilor economice care a condus la apariția dreptului la restituirea sumelor impozitelor și/sau taxelor și față de el a fost pornită urmărirea penală pînă la încetarea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală, pronunțarea unei sentințe de achitare definitive sau a unei sentințe definitive de încetare a procesului penal față de contribuabilul respectiv.

(2) Cu excepția cazurilor în care legislația fiscală prevede altfel, restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită contribuabilului persoană juridică se efectuează de Trezoreria de Stat la conturile lui bancare, iar contribuabilului persoană fizică – la conturile lui bancare sau în numerar.

(2¹) Persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător vor depune cererea privind restituirea impozitului pe venit plătit în plus începînd cu 1 aprilie a anului în care a fost constatată suma plătită în plus, cu excepția cazului în care persoana fizică intenționează să își schimbe domiciliul permanent din Republica Moldova.

(3) Dacă suma plătită în plus și suma care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită nu au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către organul fiscal sau în alt termen prevăzut de legislația fiscală, contribuabilului i se plătește o dobîndă, calculată în funcție de rata de bază (rotunjită pînă la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, pentru

perioada cuprinsă între data primirii cererii și data compensării de către Trezoreria de Stat. Pe perioadă suspendării termenului în conformitate cu alin.(1), dobîndă nu se calculează.

(4) Calculul dobînzii, efectuat și prezentat de către contribuabil organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, se verifică și se aprobă de conducerea acestui organ și se anexează la ordinul de plată care prevede plata dobînzii. În cazul impozitelor și taxelor locale administrate de serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale, ordinul de plată va fi întocmit de organul fiscal în baza documentelor prezentate de acest serviciu. Plata dobînzii se va efectua din bugetul în care au fost vărsate impozitele și taxele respective.

Articolul 228. Majorarea de întîrziere (penalitatea)

(1) Majorarea de întîrziere (penalitatea) este o sumă calculată în funcție de quantumul impozitului, taxei și de timpul scurs din ziua în care acestea trebuiau plătite, indiferent de faptul dacă au fost sau nu calculate la timp. Aplicarea de către organul fiscal sau alt organ abilitat majorării de întîrziere este obligatorie, independent de forma de constrîngere. Majorarea de întîrziere reprezintă o parte din obligația fiscală și se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală.

(2) Pentru neplata impozitului, taxei în termenul și în bugetul stabilite conform legislației fiscale se plătește o majorare de întîrziere, determinată în conformitate cu alin.(3) pentru fiecare zi de întîrziere a plății lor, pentru perioada care începe după scadența impozitului, taxei și care se încheie în ziua plății lor efective inclusiv.

(2¹) În cazul în care contribuabilul descoperă că darea de seamă fiscală prezentată anterior conține greșeli sau omisiuni și prezintă darea de seamă corectată, precum și în cazul în care contribuabilul nu are obligația prezentării dării de seamă, dar descoperă că au fost efectuate greșit calculul și plata impozitelor și taxelor, iar în urma acestora apar obligații fiscale suplimentare, se aplică majorarea de întîrziere (penalitatea) în conformitate cu prezentul articol, dar nu mai mult decît obligația fiscală corespunzătoare.

(3) Quantumul majorării de întîrziere se determină anual în funcție de rata de bază (rotunjită pînă la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, majorată cu 5 puncte, împărțită la numărul de zile ale anului și aproximată conform regulilor matematice pînă la 4 semne după virgulă.

(4) Pentru neplata în termen a impozitului și a taxei înscrise de organul cu atribuții de administrare fiscală în contul personal al contribuabilului, majorarea de întîrziere (penalitatea) se calculează fără a fi emisă vreo decizie. Procedura și periodicitatea calculării (aplicării) majorării de întîrziere (penalității) și reflectării ei în contul personal al contribuabilului se stabilesc de conducerea organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, iar pentru impozitele administrate de serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale – de către autoritățile reprezentative ale administrației publice locale. În cazurile reflectării periodice a majorării de întîrziere (penalității) în contul personal al contribuabilului, se permite de a nu reflecta suma ei calculată pentru fiecare impozit și taxă în parte în mărime mai mică de 10 lei.

(5) La cererea contribuabililor, în cazul prezentării documentelor confirmative, organele cu atribuții de administrare fiscală nu vor aplica (nu vor calcula) majorări de întîrziere (penalități):

a) contribuabililor care au depus documentele pentru transferul, de pe un cont pe altul, al sumelor plătite în cadrul unui buget – pentru perioada de la data achitării și pînă la data transferului efectiv, în limitele sumei achitate;

a¹) contribuabililor care au depus documentele pentru transferul sumelor plătite din contul unui buget (bugetul de stat, bugetul unităților administrativ-teritoriale, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile obligatorii de asistență medicală) la contul altui buget (bugetul de stat, bugetul unităților administrativ-teritoriale, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile obligatorii de asistență medicală) – pentru perioada de la data intrării documentelor la organul respectiv și pînă la data transferului efectiv;

a²) contribuabililor care au depus cerere pentru compensarea datoriilor față de buget din contul restituirii T.V.A. sau accizelor – pentru perioada de la data adoptării deciziei și pînă la data transferului efectiv;

b) contribuabililor care efectuează cheltuieli compensate de la buget prin finanțare directă ori care furnizează mărfuri, execută lucrări și/sau prestează servicii instituțiilor finanțate de la buget, în limitele alocațiilor aprobate pentru aceste scopuri, – pe perioada existenței datoriei față de contribuabil la obligațiile fiscale care nu vor depăși cuantumul acestei datorii.

(6) Pentru obligațiile fiscale luate la evidență specială conform art.206, nu se calculează majorare de întârziere (penalitate). Majorarea de întârziere (penalitatea) se restabilește în conturile contribuabilului odată cu parvenirea circumstanțelor indicate la art.186 alin.(5).

(7) În cazurile în care termenul de stingere a obligației fiscale coincide cu data încasării sumelor în numerar de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) în contul stingerii obligației fiscale indicate, nu se aplică (nu se calculează) majorare de întârziere (penalitate) pentru perioada de timp stabilită la art.171 alin.(6).

[...]

(9) Contribuabilii pentru care, potrivit alin.(5) lit.b), nu se aplică (nu se calculează) majorări de întârziere (penalități) nu vor calcula penalități instituțiilor publice finanțate de la buget pentru neefectuarea în termen a plăților pentru mărfuri și servicii în limitele bugetelor aprobate.

(10) Pentru sumele impozitelor și taxelor solicitate de către contribuabil spre restituire și restituite în mărimi mai mari decît suma calculată în condițiile legii, se calculează majorare de întârziere (penalitate) pentru suma restituită în plus pentru perioada care începe cu data restituirii efective la contul bancar al agentului economic, sau în contul stingerii datoriilor acestuia ori ale creditorilor lui față de bugetul public național și pînă la data recuperării acestora.

Prevederi anterioare ale legislației fiscale

“Legea cu privire la administrarea impozitului pe venit și pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal”

Articolul 1. Calcularea penalităților și dobânzilor

(1) În cazul când o oarecare sumă a impozitului pe venit nu este vărsată în termenul stabilit pentru prezentarea declarației fiscale, după cum prevede art.83 al Codului fiscal, pentru această sumă se plătește în bugetul respectiv o penalitate, calculată în mărimea stabilită conform alin.(6) al prezentului articol, pentru perioada dintre termenul stabilit pentru prezentarea declarației (fără a ține cont de prelungirea lui) și data plății impozitului.

(2) Pentru plata în plus a oricărei sume a impozitului prevăzut la titlul II al Codului fiscal, contribuabilului i se restituie suma plătită în plus și o dobândă calculată pentru această sumă la rata stabilită la alin.(5) al prezentului articol.

(3) Venitul sub formă de dobândă pentru orice plată în plus a impozitului pe venit se plătește pentru perioada care începe peste 30 de zile după termenul stabilit de prezentare a declarației fiscale sau după primirea declarației de către organele Serviciului Fiscal de Stat și care se termină în ziua plății dobânzii.

(4) Prin derogare de la alin.(2) și alin.(3) ale prezentului articol, dobânda calculată pentru plata în plus nu se plătește în cazurile în care impozitul pe venit nu este plătit în termenul stabilit.

(5) Rata plății în plus constituie rata dobânzii (rotunjită până la următorul procent întreg), conform căreia Banca Națională a Moldovei acordă credit în mod ordinar la ultima licitație, desfășurată în luna noiembrie a anului calendaristic precedent, și pe care ea o dă publicității.

(6) Mărimea penalității se stabilește pornind de la rata dobânzii (rotunjită până la următorul procent întreg) majorată cu 5%, conform căreia Banca Națională a Moldovei acordă credit în mod ordinar la ultima licitație, desfășurată în luna noiembrie a anului calendaristic precedent, și pe care ea o dă publicității.

1164/24.04.97 Lege pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal //Monitorul Oficial 62/524, 18.09.1997”

Jurisprudența Curții Constituționale

Hotărârea nr. 6 din 13.02.2014 pentru controlul constituționalității Legii nr.199 din 12 iulie 2013 privind scutirea de plata unor impozite, contribuții, prime și defalcări, precum și privind anularea majorărilor de întârziere și a amenzilor aferente acestora (Sesizarea nr. 3a/2014)

„109. Curtea, așa cum a arătat în jurisprudența sa anterioară (Hotărârea nr. 31 din 14 iunie 2001) menționează că **elaborarea și promovarea politicii fiscale reprezintă un mecanism prin intermediul căruia statul reglementează, potrivit art. 126 alin. (2) din Constituție, activitatea economică.**

110. Curtea reține că art. 6 alin. (8) al Codului fiscal prevede unul din principiile aplicării impozitelor și taxelor, și anume „**echitatea socială**”, care semnifică tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.

111. În acest sens, Curtea reiterează că o premisă fundamentală în vederea realizării transpunerii în practică a principiului liberei concurențe este asigurarea, prin cadrul legal instituit de către stat, a egalității oportunităților între agenții economici. Aceasta presupune, în mare parte, **nefavorizarea unor agenți economici prin acordarea unor avantaje financiare sau de alt tip în comparație cu concurenții lor din sfera de activitate respectivă.**»

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Admiterea prezentei sesizări spre examinare în fond.

Exercitarea controlului constituționalității prevederilor art. 176 din Codul fiscal în partea ce impune restituirea impozitului numai după depunerea cererii, acceptarea acesteia de organul fiscal plus un anumit termen și stabilirea că restituirea impozitului achitat în plus trebuie să fie similar cu achitarea penalității pentru neachitarea impozitului, cu o perioadă rezonabilă pentru verificare din partea organului fiscal.

Reactivarea, pînă la modificarea art. 176 din Codul fiscal, a prevederilor privind restituirea impozitului pe venit din fostul articol 1 a Legii cu privire la administrarea impozitului pe venit și pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal.

VI. LISTA DOCUMENTELOR

Copia Hotărîrii jud. Rîșcani din 12 martie 2016

Copia Cererii de apel din 11 iunie 2016

Copia Referinței la cererea de apel din 27 iulie 2016

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Cu respect,

Data 09.11.2016